

1

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доц. Геруш І.В.

“ 11 ” 06 2020 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)**

з вивчення навчальної дисципліни

«Техніка виготовлення щелепно-лицевих конструкцій»

Фаховий коледж БДМУ

спеціальність (напрямок) – **221 Стоматологія**

галузі знань – **22 Охорона здоров'я**

освітній ступінь – **молодший бакалавр**

курс навчання – **II (на основі повної загальної**

середньої освіти)

форма навчання - **денна**

кафедра терапевтичної стоматології

Схвалено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології

“ 12 ” травня 2020 року (Протокол № 18)

Завідувач кафедри, доцент Батіг В.М.

Схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін стоматологічного профілю

“ 14 ” лютого 2020 року (протокол № 3)

Голова предметно-методичної комісії Кузняк Н.Б.

Схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії хірургічних та акушерсько-гінекологічних дисциплін

“ 29 ” травня 2020 року (протокол № 8)

Голова предметно-методичної комісії Петрович Г.В.

Чернівці, 2020

Р

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Терапевтична стоматологія
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Максимів Олег Олегович – к.мед.н, асистент кафедри ортопедичної, maximiv@bsmu.edu.ua ; Чепишко Світлана Іллівна – викладач фахового коледжу БДМУ chepyshko@bsmu.edu.ua ; Алай Яна Станіславівна – асистент кафедри ортопедичної стоматології, викладач фахового коледжу БДМУ alai_iana@bsmu.edu.ua ; Гостюк Ангеліна Василівна - викладач фахового коледжу БДМУ horyniuk.anhelina@bsmu.edu.ua ; Вовк Інна Ігорівна - викладач фахового коледжу БДМУ vovk.inna@bsmu.edu.ua ;
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/terapevtichnoyi-stomatologiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/therapeutic-stomatology
E-mail	dentistry_ther@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Марка Вовчка, 2
Контактний телефон	(0372)52-46-64

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3.0
Загальна кількість годин	90
Лекції	12
Практичні заняття	24
Самостійна робота	54
Вид заключного контролю	Залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Згідно до навчального плану додипломної підготовки молодших спеціалістів за спеціальністю «Стоматологія», вивчення навчальної дисципліни «Техніка виготовлення щелепно-лицевих конструкцій» здійснюється студентами на 2 курсі в II семестрі. Викладання дисципліни передбачає лекції, практичні заняття, самостійну роботу студентів та завершується складанням диференційованого заліку.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення щелепно-лицевої ортопедії, як одної із складових частин загальної стоматології, без якої не можна говорити про якісну реабілітацію потерпілих від травм, онкологічних захворювань, вроджених і набутих дефектів щелепно-лицевої ділянки. Адже 75 % хворих з ушкодженням щелеп і лица та 20 % з їх ускладненнями потребують ортопедичної допомоги. Для цього спеціалістам необхідно мати високий рівень теоретичних знань та практичних навичок, а значить, високий рівень їх підготовки.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2 Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3 Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4 Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5 Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Назва дисципліни	Зміст дисципліни, необхідної для вивчення техніки виготовлення щелепно-лицевих конструкцій
Анатомія	Анатомія зубощелепного апарату
Фізіологія	Ембріогенез, анатомію і фізіологію зубів
Знімне протезування	Особливості виготовлення знімних протезів при щелепно-лицевих травмах
Незнімне протезування	Особливості виготовлення незнімних конструкцій при щелепно-лицевих травмах
Ортопедична стоматологія	Особливості виготовлення різних видів ортопедичних конструкцій при різних видах прикусу
Терапевтична стоматологія	Поняття про стоматологічні хвороби Класифікація каріозних порожнин по Блеку.
Ортодонтія	Особливості виготовлення ортопедичних конструкцій в дитячий період

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета та завдання навчальної дисципліни: полягає в тому, щоб надати можливість майбутнім зубним технікам вивчити особливості застосування та лабораторні етапи виготовлення щелепно-лицевих конструкцій. За час навчання студенти повинні одержати знання не тільки з цієї дисципліни, а й з психології, деонтології, естетики і чітко зрозуміти, що користування повноцінним щелепно-лицевим протезом часто є єдиним засобом звільнення хворого від великих моральних, психічних страждань і анатомо-функціональних порушень.

6.2. Основними завданнями

- освоїти техніку безпеки в галузі;
- вивчити причини виникнення, діагностику, клінічну картину деформацій і травм щелепно-лицевої ділянки;
- опрацювати методи їх профілактики;
- вивчити класифікацію щелепно-лицевих апаратів;
- знати механізм дії щелепно-лицевої апаратури;
- ускладнення при користуванні неякісно виготовленими протезами і апаратами.
- виконувати правила охорони праці та техніки безпеки в галузі;
- якісно виготовляти типові щелепно-лицеві апарати і протези, розуміючи їх призначення.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ ДИСЦИПЛІНА

(взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

Інтегральна: здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми виготовлення щелепно-лицевих конструкцій у процесі навчання, здійснювати аналіз отриманої інформації, що передбачає застосування теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні: ЗК.1; ЗК.2; ЗК.3; ЗК.4; ЗК.5; ЗК.7; ЗК.9; ЗК.10; ЗК.11; ЗК.12; ЗК.13; ЗК.14; ЗК.15; ЗК.16; ЗК.17; ЗК.21; ЗК.23; ЗК.26; ЗК.27.

Шифр	Компетентність / програмний результат навчання
ЗК.1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК.2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК.3	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК.4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК.5	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК.7	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК.9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК.10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК.11	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК.12	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК.13	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК.14	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК.15	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК.16	Здатність працювати в команді.
ЗК.17	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК.21	Здатність працювати автономно.
ЗК.23	Навички здійснення безпечної діяльності.
ЗК.26	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК.27	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

- *фахові*: ФК.1; ФК.2; ФК.3; ФК.4; ФК.5; ФК.6; ФК.7; ФК.8; ФК.9; ФК.10; ФК.11;

ФК.12; ФК.14; ФК.18.

Шифр	Компетентність навчання
ФК.1	Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та наказів МОЗ України, матеріалів ВООЗ.
ФК.2	Здатність використовувати теоретичні знання та практичні уміння для виконання наказу-наряду лікаря-стоматолога.
ФК.3	Здатність дотримуватись принципів медичної етики та деонтології.
ФК.4	Здатність орієнтуватись у визначенні основних потреб людини згідно з рекомендаціями Європейського регіонального бюро ВООЗ.
ФК.5	Здатність усвідомлювати важливість самоосвіти та самовиховання в житті та діяльності зубного техника.
ФК.6	Здатність усвідомлювати етичні елементи філософії медичної справи.
ФК.7	Здатність дотримуватись мистецтва спілкування в колективі та комунікативного зв'язку з лікарем та пацієнтами.
ФК.8	Здатність організовувати роботу зубного техника: здійснювати підготовку стоматологічного устаткування й оснащення зуботехнічної лабораторії до роботи, контроль справності, правильності експлуатації.
ФК.9	Здатність застосовувати практичні знання та вміння для розв'язання завдань, пов'язаних з етапами виготовлення ортопедичних протезів і апаратів.
ФК.10	Здатність оцінювати якість виконаної роботи, виявляти причини, що приводять до технологічного браку, розробляти способи їх попередження та виконувати корекцію.
ФК.11	Здатність оволодіти технологіями, що застосовуються в сучасній ортопедичній стоматологічній практиці.
ФК.12	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-протиепідемічного режиму.
ФК.14	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-

	гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.
ФК.18	Здатність усвідомлювати безперервність процесів навчання та професійного удосконалення.

Матриця компетентностей:

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+	+	+
2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	
3.	Здатність планувати та управляти часом.	+	+		+
4.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+		+	+
5.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	
7.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		+	+	
9.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	+	+		+
10.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	+	+		+
11.	Здатність бути критичним і самокритичним.	+			+
12.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		+		+
13.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+	+	+	+
14.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.		+	+	+
15.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	+	+	+	
16.	Здатність працювати в команді.	+	+	+	
17.	Навички міжособистісної взаємодії.	+		+	
21.	Здатність працювати автономно.	+	+		+
23.	Навички здійснення безпечної діяльності.	+	+		
26.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	+	+	+	

27.	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.		+		+
-----	---	--	---	--	---

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Компетентність	Результат	Загальні результати навчання за вимогами НРК
ЗК1	ЗР1	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання. Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей. Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
ЗК2	ЗР2	Застосовувати теоретичні знання та практичні уміння для виконання лабораторних етапів виготовлення зубних (знімних, незнімних, бюгельних, щелепно-лицевих) протезів і ортодонтичних апаратів.
ЗК3	ЗР3	Планувати та управляти часом в межах повноцінного робочого дня. Ергономічно проектувати робочий день, тиждень тощо.
ЗК4	ЗР4	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ЗК5	ЗР5	Мати досконалі знання державної мови та базові знання іноземної мови. Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою. Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності. Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.
ЗК7	ЗР7	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
ЗК9	ЗР9	Здатність застосовувати знання сучасних методів роботи в лабораторних та виробничих умовах, розвивати навички роботи з використанням сучасного обладнання сучасних матеріалів та сучасних теорій і методів.
ЗК10	ЗР10	Вміти здійснювати пошук необхідної інформації з різноманітних джерел фахового спрямування, здатність аналізувати та застосовувати необхідну інформацію.

ЗК11	ЗР11	Спираючись на певний рівень інтелектуальних знань та комплекс моральних особистих якостей, толерантно ставитися до протилежних думок, уміти брати участь у дискусіях при виборі оптимальних рішень з проблемних питань професійної діяльності, вміти самокритично оцінювати свою поведінку та результати діяльності.
ЗК12	ЗР12	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосовувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції
ЗК13	ЗР13	Вміти застосовувати креативність під час виконання роботи, втілювати свої ідеї та доводити їх до конкретного практичного результату.
ЗК14	ЗР14	Застосовувати знання та вміння для розв'язання завдань, пошуку проблем та шляхів їх вирішення в професійній діяльності.
ЗК15	ЗР15	Вміння аналізувати отримане завдання, визначати правильну послідовність його виконання та приймати обґрунтоване рішення зважаючи на потреби та обставини.
ЗК16	ЗР16	Знання особливостей мистецтва спілкування в колективі, роботи в команді та застосування набутих навиків в практичній діяльності.
ЗК17	ЗР17	Ефективно формувати комунікаційну стратегію та міжособистісну взаємодію з пацієнтами, лікарями, в колективі тощо.
ЗК21	ЗР21	Здатність створювати сприятливий мікроклімат в колективі працюючи автономно та виконуючи завдання різного ступеня складності.
ЗК23	ЗР23	Знання змісту інструкції і положень, техніки безпеки та протипожежної безпеки під час здійснення професійної діяльності.
ЗК26	ЗР26	Визначати та об'єктивно оцінювати виконану роботу на етапах роботи. Визначати та оцінювати етапи роботи зубного техника.
ЗК27	ЗР27	Спираючись на певний рівень інтелектуальних знань та комплекс моральних особистих якостей, толерантно ставитися до протилежних думок, уміти брати участь у дискусіях при виборі оптимальних рішень з проблемних питань професійної діяльності, вміти самокритично оцінювати свою поведінку та результати діяльності, і нести відповідальність за взяті на себе обов'язки.

Результати навчання для дисципліни.

Компетентність	Результат	Компетентність / програмний результат навчання
ФК.1	ФР.1	Уміння проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії згідно з нормативно-правовими, законодавчими актами України, наказами МОЗ України та матеріалами ВООЗ.
ФК.2	ФР.2	Вміти застосовувати теоретичні знання та практичні вміння для виконання лабораторних етапів виготовлення зубних протезів і ортодонтичних апаратів.
ФК.3	ФР.3	Застосовувати принципи медичної деонтології в практичній діяльності зубного техника по відношенню до пацієнтів, лікарів та колег.
ФК.4	ФР.4	Розуміння основних потреб людини згідно з рекомендаціями Європейського регіонального бюро ВООЗ.

ФК.5	ФР.5	Оцінювати важливість і демонструвати здатність до самоосвіти та самовиховання.
ФК.6	ФР.6	Демонструвати здатність застосовувати етичні елементи філософії медичного працівника.
ФК.7	ФР.7	Проводити професійну діяльність при комунікативному зв'язку з лікарями та пацієнтами, а також у колективі з точки зору професійних та правових стандартів.
ФК.8	ФР.8	Знати основи організації роботи зубного техника. Уміти використовувати інформацію щодо експлуатації зуботехнічного обладнання, апаратів та інструментів, вчасно виявляти несправність та ліквідувати її.
ФК.9	ФР.9	Застосовувати практичні уміння для виконання етапів виготовлення зубних протезів (знімних, незнімних, бюгельних, щелепно-лицевих) і ортодонтичних апаратів.
ФК.10	ФР.10	Вміти застосовувати теоретичні знання та практичні навички для оцінки якості виготовленої конструкції, виявляти недоліки та способи їх усунення.
ФК.11	ФР.11	Мати глибокі знання сучасних технологій виробництва зубних протезів та вміти їх застосовувати.
ФК.12	ФР.12	Дотримання санітарно-протиепідемічного та інфекційного-стерилізаційного режимів в зуботехнічній лабораторії.
ФК.14	ФР.14	Визначати та оцінювати фактори, які впливають на професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.
ФК.18	ФР.18	Постійно вдосконалювати свої вміння та навички, виходячи з діючих стандартів та нормативної бази МОЗ України.

8. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години 3 кредити ECTS.

Модуль 1. Техніка виготовлення щелепно-лицевих конструкцій.

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них				Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Аудиторних		СР С		
		Лекцій	Практичних занять			
Годин/ кредитів ECTS	90 год. / 3 кредити ECTS	12	24	54	2	залік
Модуль 1.	90 год. / 3 кредити ECTS	12	24	54	2	залік

9. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі			Самостійна робота студента	Індивідуальна робота
		Аудиторні		Лекції		
		Лекції	Практичні заняття			

Модуль 1. Техніка виготовлення щелепно-лицевих конструкцій.					
Тема 1. Щелепно-лицева ортопедія, історія розвитку, мета та завдання. Спеціальна термінологія.	10	2	2	6	
Тема 2. Класифікація ушкоджень та переломів щелепно-лицевої ділянки.	10	2	2	6	
Тема 3. Види медичної допомоги потерпілим. Охорона праці в галузі.	10	2	2	6	
Тема 4-5. Класифікація щелепно-лицевих шин та апаратів. Фіксувальні, репонуєчі шини та апарати	12	2	4	6	
Тема 6-7. Застосування ортопедичних конструкцій при лікуванні контрактур скронево-нижньощелепного суглоба, несправжніх суглобів, неправильно зрощених відламків, мікростомії, звичних вивихів нижньої щелепи.	15	1	4	10	
Тема 8. Правила виготовлення боксерської капи	9	1	2	6	
Тема 9-10. Протезування щелепно-лицевої ділянки (формуєчі шини та апарати, заміщувальні протези і апарати).	15	1	4	10	
Тема 11. Ектопротези.	7	1	2	4	
Тема 12. Дефекти піднебіння. Обтуратори. Залік.	2		2		
ВСЬОГО:	90	12	24	54	

10. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Щелепно-лицева ортопедія, історія розвитку, мета та завдання. Спеціальна термінологія. Види медичної допомоги потерпілим. Охорона праці в галузі	2
2.	Класифікація ушкоджень та переломів щелепно-лицевої ділянки.	2
3.	Класифікація щелепно-лицевих шин та апаратів. Фіксувальні, репонуєчі шини та апарати.	2

4.	Застосування ортопедичних конструкцій при лікуванні контрактур скронево-нижньощелепного суглоба, несправжніх суглобів, неправильно зрощених відламків, мікростомії, звичних вивихів нижньої щелепи. Правила виготовлення боксерської капи.	2
5.	Протезування щелепно-лицевої ділянки (формуєчі шини та апарати, заміщувальні протези й апарати). Ектопротези.	2
6.	Дефекти піднебіння. Обтуратори.	2
	ВСЬОГО:	12

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Щелепно-лицева ортопедія, історія розвитку, мета та завдання. Спеціальна термінологія.	2
2.	Класифікація ушкоджень та переломів щелепно-лицевої ділянки.	2
3.	Види медичної допомоги потерпілим. Охорона праці в галузі.	2
4-5.	Класифікація щелепно-лицевих шин та апаратів. Фіксувальні, репонуєчі шини та апарати	4
6-7.	Застосування ортопедичних конструкцій при лікуванні контрактур скронево-нижньощелепного суглоба, несправжніх суглобів, неправильно зрощених відламків, мікростомії, звичних вивихів нижньої щелепи.	4
8.	Правила виготовлення боксерської капи	2
9-10.	Протезування щелепно-лицевої ділянки (формуєчі шини та апарати, заміщувальні протези і апарати).	4
11.	Ектопротези	2
12.	Дефекти піднебіння. Обтуратори.Залік.	2
	ВСЬОГО:	24

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Охорона праці в галузі.	4
2.	Техніка виготовлення шин Вебера (три види).	4
3.	Техніка виготовлення шини Порта.	4

4.	Сучасний погляд на етіологію та патогенез несправжніх суглобів.	6
5.	Техніка виготовлення знімних і незнімних апаратів, що застосовуються при лікуванні звичних вивихів.	10
6.	Сучасні формуючі та післярезекційні апарати.	10
7.	Техніка виготовлення obturatora з розсувним гвинтом.	8
8.	Виготовлення захисної піднебінної пластинки.	8
	ВСЬОГО:	54

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО ЗАНЯТТЯ

- Щелепно-лицева ортопедія. Зміст, цілі та задачі. Історія розвитку.
- Вогнепальні та невогнепальні переломи. Характеристика, особливості ускладнень.
- Класифікація переломів за Лефором, характеристика, ускладнення.
- Класифікація переломів за Ентінном, характеристика, ускладнення.
- Види медичної допомоги. Зміст першої медичної допомоги.
- Класифікація щелепно-лицевих апаратів.
- Імпровізовані та стандартні засоби для фіксації відламків щелеп.
- Фіксуючі шини лабораторного виготовлення: суцільнолита, паяна балочна Лімберга. Техніка виготовлення.
- Репонуючі апарати. Показання до використання та принцип дії. Складові частини.
- Головні шапочки (стандартні й індивідуальні).
- Компресійно-дистракційні апарати. Складові частини. Принцип дії.
- Назубні шини лабораторного виготовлення.
- Паяна балочна шина Лімберга. Техніка виготовлення.
- Суцільнолита шина. Техніка виготовлення.
- Капа Курляндського. Техніка виготовлення.
- Зубонаясенневі шини лабораторного виготовлення.
- Шина Вебера. Показання до виготовлення, техніка виготовлення.
- Шина Ванкевич. Показання до виготовлення, техніка виготовлення.
- Ванкевич — Степанова. Показання до виготовлення, техніка виготовлення.
- Наясенневі шини лабораторного виготовлення.
- Шина Порта. Показання до виготовлення, техніка виготовлення.
- Шина Лімберга. Показання до виготовлення, техніка виготовлення.
- Слиноприймачі. Призначення, техніка виготовлення.
- Контрактури. Визначення, види, етіологія, апарати для їх лікування, методи та засоби профілактики.
- Несправжні суглоби. Етіологія, протезування знімними (протези із шарнірами Оксмана, кульоамортизаційним кламером Курляндського тощо) та незнімними (протези з шарнірами Коппа) протезами.
- Неправильно зрощені уламки. Етіологія, протезування знімними (протез з дублюючим зубним рядом) та незнімними протезами (капа Ревзіна), що нормалізують оклюзію.
- Мікростомія. Причини виникнення, особливості протезування.
- Звичні вивихи нижньої щелепи, причини їх виникнення, профілактика, лікування знімними та незнімними апаратами, що обмежують відкривання рота.
- Правила виготовлення боксерської капи. Техніка виготовлення, матеріали, що застосовуються.
- Призначення та техніка виготовлення формуючого апарата Бетельмана.
- Захисна післяопераційна пластинка. Показання, техніка виготовлення.
- Заміщувальні протези при резекції щелеп. Призначення та види заміщувальних протезів.
- Ектопротези. Види, призначення.
- Методика отримання відбитка обличчя. Три способи отримання відбитка.
- Протез носа. Особливості отримання відбитка та моделювання.

36. Протез вуха. Особливості отримання відбитка та моделювання.
37. Протез орбіти. Особливості отримання відбитка та моделювання.
38. Комбінований щелепно-лицевий протез Оксмана.
39. Вроджені дефекти піднебіння. Класифікація, етіологія.
40. Набуті дефекти піднебіння. Етіологія.
41. Анатомічні та фізіологічні порушення при незрошеннях твердого піднебіння.

Принципи лікування вроджених дефектів.

42. Обтуратори. Класифікація.
43. Техніка одержання відбитків та моделей.
44. Техніка виготовлення обтуратора Ільїної-Маркосян.
45. Техніка виготовлення обтуратора Померанцевої-Урбанської.
46. Техніка виготовлення обтуратора плаваючого обтуратора Кеза.
47. Охорона праці в галузі.
48. Техніка виготовлення знімних та незнімних апаратів, що застосовуються при лікуванні звичних вивихів.
49. Сучасні формуючі та післярезекційні апарати.
50. Техніка виготовлення обтуратора з розсувним гвинтом.

Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання – форма організації навчання з метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

1. Створення стендів, рефератів, таблиць по тематиці.
2. Скласти реферат на тему, що не входить у план аудиторних занять (на вибір студента) та доповідь його на засіданні СНТ.
3. Друкування тез і статей

Самостійна робота регламентується робочим навчальним планом і виконується студентом самостійно поза межами аудиторних занять у вигляді підготовки до практичного заняття та вивчення тем, що розглядаються лише в плані самостійної роботи студента, написання рефератів, анотації, доповідей для виступу з повідомленнями на практичних заняттях, робота в зуботехнічній лабораторії поза межами навчального часу. Організація самостійної роботи забезпечується та контролюється викладачами кафедри.

15. МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Метод навчання – спосіб подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які зв'язують викладача й студента.

Основними методами навчання, що відповідають цілям вивчення навчальної дисципліни, є:

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний

Цей метод включає :

- читання лекцій перед аудиторією з використанням мультимедійних презентацій;
- проведення вебінарів з використанням сучасних інтернет-технологій навчання.

2. Репродуктивний метод (відтворення)

Цей метод включає :

- проведення практичних занять з використанням електронних підручників, баз даних інтернет-ресурсів;
- застосування та фіксування вивченого на основі зразка або правила у робочих (протокольних) зошитах студентів;
- відтворення знань під час усного опитування студента;

- закріплення знань під час виконання практичної роботи;
- проміжний і підсумковий контроль знань з впровадженням тестового контролю знань.

3. Метод проблемного викладу

Цей метод включає :

- постановка проблеми з формулюванням завдання на основі різних джерел і засобів з наступним порівнянням точок зору, різних підходів під контролем викладача;
- проведення наукового пошуку щодо певної проблеми.

4. Дослідницький метод

Цей метод включає :

- самостійне вивчення літератури, наукових джерел, з наступним порівнянням точок зору, різних підходів під контролем викладача;
- проведення наукового пошуку щодо певної проблеми;
- навчально-дослідна і науково-дослідна робота студентів (на практичних заняттях, робота в СНГ кафедри, участь на конференціях, олімпіадах тощо).

5. Дискусійні методи.

Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких формах навчання, включаючи лекції.

Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

6. Метод моделювання.

Це метод створення і дослідження моделей (модель зубного ряду, модель знімної конструкції тощо). Модель – це уявна чи матеріально реалізована система, яка адекватно відображає предмет дослідження і здатна замінити його так, що вивчення моделі сприяє отриманню нової інформації про цей предмет.

16. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Методи контролю:

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання для визначення відповідності рівня набутих студентами компетентностей, знань та умінь запланованим результатам навчання та своєчасного коригування освітнього процесу. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі використовується як викладачем - для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи. Облік поточної успішності підвищує об'єктивність оцінювання результатів навчання студентів.

Він може проводитися у такій формі як:

- Усне опитування
- Експрес-опитування
- Фронтальне опитування
- Тестові завдання
- Бліцопитування
- Тематичні атестації
- Виступи студентів при обговоренні проблемних питань
- Підсумкове заняття. Залік

Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014

року, протокол № 9), розробленої згідно вимог листа МОЗ України від 15.04.2014 № 08.01-47/10395 щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу; та програми дисципліни «акушерство та гінекологія», затвердженої МОЗ України 2014р.

Підсумковий бал за поточну діяльність визначається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Підсумковий контроль проводиться на 40-му практичному занятті після завершення модуля 1. Здійснюється контроль теоретичних знань та практичних навичок і вмінь. Максимальна кількість балів модульного контролю становить 200. Модуль вважається зарахований, якщо студент набрав не менше 120 балів.

Початковий рівень визначається на першому практичному занятті за допомогою письмової контрольної роботи, яка складається з 10 тестових завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі:

- індивідуального усного опитування за теоретичними питаннями на основі рекомендованої літератури, які включені до методичних розробок з відповідних тем;
- у формі тестових завдань з однією правильною відповіддю та розв'язування ситуаційних задач за темою заняття на основі рекомендацій у методичних розробках;
- у формі письмових контрольних робіт.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню модуля і включає в себе контроль теоретичних знань, практичних навичок і вмінь (перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у формі усного опитування та розв'язування тестових завдань).

Форми підсумкового модульного контролю успішності навчання мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки і здійснюватися у вигляді вирішення тестових завдань та ситуаційних задач. Підсумкове заняття проводиться у 2 етапи:

I етап - тестовий контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонується 15 тестових завдань, які оцінюються в 1 бал за кожне завдання або індивідуальна контрольна письмова робота, яка містить 10 контрольних запитань. Правильна відповідь на кожне запитання оцінюється в 3 бали;

II етап - перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у формі усної співбесіди з основних розділів. Цей етап оцінюється у 20 балів.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які повністю відвідали аудиторні навчальні заняття з дисципліни, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Студенту, який не виконав всі види робіт, передбачені навчальною програмою, з поважної причини, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми контролю

Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, розробленої на підставі листа МОЗ України №08.01-22/65 від 21.01.2008 р.

Оцінку за модуль визначають як суму оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), яку виставляють на практичних заняттях, відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модуля (залікового кредиту) – 200 балів.

Поточний контроль здійснюють на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів

необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: вирішенню запитань і завдань для самоконтролю, тестуванню, розв'язанню ситуативних задач з урахуванням умов, які максимально наближені до реальних, підготовці творчих завдань.

«Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік планується при відсутності модульного контролю, екзамену і не передбачає обов'язкову присутність студентів».

При наявності заліку як підсумкового контролю з навчальної дисципліни **відсутній** підсумковий модульний контроль.

Кількість тем практичних (семінарських) навчальних занять з навчальної дисципліни визначається в робочій навчальній програмі і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку.

Принципи оцінювання

Оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному навчальному занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань студентом.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуальних завдань – 200 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Під час оцінювання засвоєння кожної теми студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної навчальної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем. *Приклад:*

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	1 (№ 1)	10	20	16	12	0		120

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля 1 вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці "5" на кількість тем, **але не більше 200 балів**. Наприклад: 20 балів x 10 тем = 200 балів .

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля 1, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці "3", на кількість тем у модулі. Наприклад: 12 балів x 10 тем = 120 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань (доповіді на СНТ, публікації тез і статей, доповіді на українських та міжнародних конференціях і симпозіумах), залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті (під час опитування чи комп'ютерного тестування). Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінювання дисципліни

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку кожен студент групи набрав за результатами поточного контролю та за виконання індивідуальних завдань (якщо такі наявні).

Студент отримує оцінку **«зараховано»**, якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття – лекції, практичні (семінарські), визначені тематичним планом з відповідної дисципліни (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни **не меншу, ніж 120**.

Студент отримує оцінку **«не зараховано»**, якщо студент має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (практичних, семінарських та лекцій) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

Оцінка «зараховано» і «не зараховано» вноситься викладачем до залікової відомості (Форма № Н-5.03-3), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів» та «Залікової книжки».

Залікова відомість надається до деканату в день проведення заліку або наступного дня.

Студенту, який отримав оцінку «не зараховано» декан факультету видає направлення на ліквідацію академічної заборгованості з дисципліни.

Відпрацювання занять і підвищення балів студентами за направленням деканату повинно відбуватись в установленому порядку під час відпрацювань за графіком кафедри. Після відпрацювань пропущених занять деканат повинен видати студенту залікову відомість, в яку викладач вносить відмітку про складання заліку.

Отримання оцінки «зараховано» з семестрових дисциплін, викладання яких закінчується заліком, є обов'язковою умовою перевodu студента на наступний семестр (рік) навчання.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«зараховано»
Від 150 до 179 балів	
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«не зараховано»

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія студентів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

Студенти, які набрали кількість балів з дисципліни, що відповідає оцінці «не зараховано» (за рейтингом деканату оцінки «FX», «F»), не вносяться до переліку студентів, що ранжуються в деканатах, навіть після перескладання заліку з дисципліни і отримання оцінки «зараховано». Такі студенти після перескладання автоматично в рейтингах деканатів отримують оцінку «Е».

Результати ранжування студентів з дисциплін, вивчення яких завершується заліком, не враховуються при нарахуванні стипендії.

17. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

15. Рекомендована література

15.1. Основна:

- *Варава Г.М., Стрелковський К.М.* Техніка виготовлення щелепно-лицевих протезів. — К.: Вища шк., 1992.
- *Зубопротезна техніка* / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, Т.Н. Михайленко та ін. — К.: Книга плюс, 2006.
- *Технологія виготовлення щелепно-лицевих конструкцій* / П.С. Фліс, А.З. Власенко, А.М. Бібік, К.Д. Іожиця. — К.: Медицина, 2010.

15.2. Додаткова:

- *Зубопротезна техніка* / За ред. А.І. Бетельмана. — К.: Вища шк., 1970.
- *Копейкин В.Н., Демнер Л.М.* Зубопротезная техника. — К.: Медицина, 1985.
- *Погодин В.С., Пономарёва В.А.* Руководство для зубных техников. — М.: Медицина, 1983.
- *Криштаб В.А.* Ортопедическая стоматология. — К.: Вища шк., 1986.
- *Копейкин В.Н.* Руководство по ортопедической стоматологии. — М.: Медицина, 1993.
- *Костур Б.К., Меняева В.А.* Челюстно-лицевое протезирование. — М.: Медицина, 1985.
- *Ортопедическая стоматология* / Под ред. В.Н. Копейкина. — М.: Медицина, 1988.

15.3. Інформаційні ресурси

- Сервер дистанційного навчання БДМУ - <http://moodle.bsmu.edu.ua/>
- Сайт МОЗ України - <http://www.moz.gov.ua>

18. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Максимів Олег Олегович – асистент кафедри ортопедичної стоматології к.мед.н.
2. Чепишко Світлана Іллівна – викладач фахового коледжу БДМУ.